

Barnehageplan 2020/2025

Copyright: Tonje Kaugerud

Forord.....	4
1. Sammendrag	5
2. Innledning.....	5
2.1 Bakgrunn.....	6
2.2 Mål og innhold.....	7
2.3 Organisering av planarbeidet.....	7
2.5.Grunnlag:.....	7
DEL A Nasjonale og kommunale føringer	8
3. Styringssignaler for barnehageområdet	8
3.1 Nasjonale føringer.....	8
3.2 Lov om barnehager	8
3.2.1 Rammeplan	8
3.2.2 Konsekvenser ved innføring av ny rammeplan for barnehageeier	8
3.3 Bemanning	8
3.3.1. Ny pedagognorm:.....	8
3.3.2 Ny bemanningsnorm:.....	9
3.3.3 Konsekvenser for barnehageeier etter ny norm.....	9
3.4. Stortingsmelding nr. 6 – Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.	9
3.5 Fra eldst til yngst – samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.....	9
3.6 Kompetanse for fremtidens barnehage 2018-2022	9
3.7 Spesialpedagogisk hjelp for barnehagebarn	9
3.8 Kommunens ansvar.....	9
3.9 Eiers/daglig leders ansvar for drift i samsvar med regelverket.....	10
4. Kommunale føringer	10
4.1 Kommuneplanen	10
4.2 Årsplaner	11
4.3 Barnehagenes vedtekter	11
4.4 Likestilling, inkludering og mangfold	11
4.5 Flyktninger og minoritetsspråklige barn i barnehage.....	12
4.6 Strategiplan for barn og unges oppvekstmiljø.....	12
5. Barnehagetilbudet i Sigdal	12
5.1 Eierskap og kapasitet	12
5.1.1.Barnehagene i Sigdal	13
6. Tall og statistikk:.....	14
6.1. Antall barn i barnehagen i dag - dekningsgrad	14
6.2 Befolkningsutvikling, folkemengde og vekst.....	15
6.3 Folkemengde fremskrevet for barn i alderen 1-5 år.....	15

7. Full barnehagedekning	16
7.1 Konklusjon – fremtidig behov – vurderinger og prioriteringer.....	16
7.2. Fremtidig behov for barnehageplasser ut fra full barnehagedekning	17
7.3 Faktorer som vil påvirke behovet for nye barnehageplasser	17
7.3.1 Kontantstøtteordningen.....	17
7.3.2 Endring i barnehageopptak og retten til plass.	17
7.3.3 Barnehagesatser	17
7.3.4 Gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling.....	18
7.3.5 Skoledagsorganisering	18
7.3.6 Kommunens målsetting om økt befolkning	18
8. Privat kontra kommunal drift.....	18
9. Sikre økonomisk grunnlag for de private barnehagene.....	18
9.1 Status	19
9.1.2 Bærekraftig barnehagetilbud.....	20
DEL C Bygg	21
10. Barnehagebygga i Sigdal kommune	21
10.1 Vurdering av bygg	21
10.2 Eggedal barnehage	21
10.3 Enger barnehage	22
10.4 Prestfoss barnehage	23
10. 5 Nerstad barnehage.....	23
10. 6 Anbefalinger- muligheter	24
Del D: Kvalitet.....	24
11. Kvalitet i barnehagene	24
11.1 Kvalitet/kompetanse.	24
11.1.1 Status:	25
11.2. Ansattes utdanning – pedagognorm og bemanningsnorm	26
11.2.1 Konklusjon pedagogisk kompetanse og bærekraft.	26
11.3 Foreldresamarbeid	27
11.3.1 Vurderinger og prioriteringer.....	27
11.4 Åpningstid/fleksibilitet for brukerne	27
11.4.1 Dagens barnehagetilbud sett ut fra et brukerperspektiv	27
11.4.2 Dagens tilbud sett ut fra barnehageeiers perspektiv.....	28
11.4.3 Dagens barnehagetilbud sett ut fra kommunens perspektiv	28
12. Strategi og tiltak i neste planperiode.....	28
12.1 Fremtidens barnehage: lokalisering	29
12.2 Fremtidens barnehage: kommunens strategi.....	29
12.3 Fremtidens barnehage: kvalitet.....	29

13. Konklusjon	29
14. Evaluering / rullering av planen	30
Vedlegg.....	30
1. Prosjektplan – fremtidsrettet barnehageplan.....	30
2. Barnehageplan 2014-2019.....	30
3. Barnehageanalysen fra Norconsult	30
4. Arbeidsgruppas sammensetning	30
5. Behov for barnehageplasser ut fra prognoser og forventet etterspørsel.....	30
6. Evalueringer av tiltak fra barnehageplanen 2014-2019	30
7. Kvalitet ut fra bruker, eier og kommunens perspektiv.....	30

Forord

Noe av det viktigste som gjøres i Sigdal er å skape gode oppvekstmiljø for barn og unge. Påvirkningsfaktorer som glede, mestring, selvstendighet og mening er faktorer som styrker sosial- og emosjonell kompetanse. I rammeplanen for barnehagen står det at barnehagene skal ha en helsebringende og forebyggende funksjon, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Tiltak som når alle har størst effekt i det forebyggende arbeidet. Barnehagen er et universelt tilbud som når alle barn, og kan bidra til god folkehelse. At barnehagene i Sigdal opprettholder og viderefører god kvalitet er bærebjelken i et godt oppvekstmiljø. En god barndom varer hele livet. Vi formes mest som mennesker når vi er yngst. Barnehagene er første skritt på den veien som heter livslang læring. Å bidra til at barn får en god start er viktig for barnas liv her og nå, for barnas fremtid og for samfunnet.

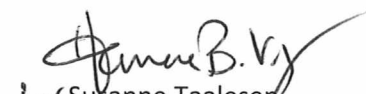
Arenaer hvor alle barn og unge deltar er derfor viktige for et godt oppvekstmiljø. Dette understøttes av Folkehelseinstituttets evaluering av arbeid med psykisk helse blant barn og unge i kommunene. Lokalsamfunnet har betydelig innflytelse over mange arenaer som barn og unge ferdes. Det helsefremmende og forebyggende arbeidet vil bli best dersom kommunen ser tiltak i et utviklingsperspektiv, der de ulike aktører trekker i samme retning.

Kommunen vil gi gode tjenester til innbyggerne. Det er viktig for innbyggernes trivsel og livskvalitet og sentralt for en kommune som ønsker vekst og utvikling.

«Fremtidens barnehage i Sigdal barnehageplan 2020-2025» skal vise kommunens strategiske føringer for barnehagetilbudet fremover. Kapasitet, lokalisering og kvalitet er sentrale stikkord for innholdet i planen.

Ved å ta gode strategiske valg i barnehageutviklingen, samarbeide godt med barnehageeiere og andre, ønsker kommunen å bidra til positiv barnehageutvikling i kommunen.

Sigdal skolekontor, 06.07.2020

for Susanne Taalesen
Skolesjef

Jostein Harm
Kommunedirektør

Anne Coventry
Leder av arbeidsgruppa

1. Sammendrag

Kommunen som barnehagemyndighet har ansvaret for at det er tilstrekkelig med barnehageplasser, slik at alle med lovfestet rett får en barnehageplass.

Full barnehagedekning defineres her som:

- ✓ *Alle med rett til plass skal ha en plass*
- ✓ *Foreldrene skal enten tilbys plass i nærmiljø eller i nabobarnehage.*

Etterspørselen etter barnehageplasser varierer år for år, og det er en utfordring å dimensjonere barnehageområdet riktig i forhold til både økonomi og antall plasser.

Sigdal kommune har 4 foreldredrevne barnehager av god kvalitet som vil det beste for barna i kommunen. Eierstyrene er aktive og dugnadsånden er stor. Samarbeidet mellom kommune og eier oppleves som godt.

Hovedopptak våren 2020 viser at foreldre til 113 av kommunens 132 barn i alderen 1-5 år ønsker en barnehageplass i kommunen, og alle barna vil få en plass. Med en dekningsgrad på 85,6 %, vil det også være ledig kapasitet i alle barnehagene, ut fra arealnormen, som tilsier 4 m² for barn over 3 år og 5,33 for et barn under 3 år. Dersom alle foresatte takker ja til den plassen de har fått tilbud om, vil ikke barnehageeierne i Enger og i Prestfoss kunne ta inn flere barn ut fra gjeldende bemanning.

Antall barn 1-5 år har gått ned i planperioden 2014-2019, og dagens prognoser til SSB viser en fortsatt nedgang. Dette medfører en risiko for ledig kapasitet i enkelte av barnehagene, og dermed større utfordringer i forhold til personalsammensetning og økonomisk drift.

Med utgangspunkt i definisjonen av full barnehagedekning, erfaringstall og SSBs prognoser for lav og middels befolkningstilvekst, vil det samlet sett være nok barnehageplasser i Sigdal kommune i neste planperiode. De nye boligfeltene som er under utvikling i kommunen kan føre til en økt etterspørsel etter plasser. Det er lite trolig at denne etterspørselen vil merkes i denne planperioden, men alternative løsninger for å imøtekomme et evt. behov kan f.eks. være å ta i bruk eksisterende lokaler.

Antagelser om framtiden vil være usikre, og basert på bl.a. forutsetninger som reell befolkningstilvekst, tilgangen til arbeidsplasser i kommunen, kontantstøtteordning, utvidet rett til barnehageplass osv. Svingninger i antall fødsler og etterspørsel vil gi store utslag, og tallene som er fremlagt i planen, må derfor tolkes med forsiktighet.

2. Innledning

Sigdal kommune er lokal barnehagemyndighet og skal sikre et helhetlig barnehagetilbud av god kvalitet og tilpasset lokale forhold og behov.

I starten på forrige planperiode var det 5 private barnehager i Sigdal med totalt 204 godkjente plasser. Med utgangspunkt i SSBs prognoser om en økning i antall barn i alderen 1-5 år og et stipulert brukerbehov, ble det konkludert med at det ville være et behov for 30 nye barnehageplasser i 2016, men det var usikkerhet rundt hvor mange av disse plassene som ville innebære overkapasitet.

På grunn av lav etterspørsel etter plasser/lav tilsøkning, la Båsheim barnehage ned driften i 2016/2017, og siden sommeren 2017 har de private barnehagene hatt 190 godkjente barnehageplasser, dvs. 14 færre plasser enn i forrige planperiode. Til tross for dette har alle med rett til plass fått en barnehageplass, og det har vært ledige plasser i kommunen ut fra areal. Det er likevel ikke alle foreldre som i forrige planperiode har fått plass i den barnehagen de ønsket eller eksakt den plassen de ville ha. Dette gjelder spesielt i nedre del av kommunen. Det har også vært slik at ikke alle foreldre som har søkt utenom hovedopptak, og som ønsker å starte året etter hovedopptak eller som i første omgang har takket nei til en barnehageplass, har fått en plass senere i året. Dette har bl.a. en årsak i at ett nytt barn kan utløse en hel pedagogstilling.

Det er 132 barn i alderen 1-5 år i kommunen pr 01.02.2020. Høsten 2020 vil 85,6 % av barna i denne aldersgruppa ha en barnehageplass i Sigdal. Tall etter hovedopptak våren 2020 viser at det er ledige plasser ut fra godkjent leke- og oppholdsareal (heretter kalt LOA) i alle av barnehagene høsten 2020. I hvilken grad disse plassene er umiddelbart disponible avhenger av den til enhver tid gjeldende bemanningssituasjonen og den fysiske utformingen av barnehagene.

Barnehageeier må til enhver tid vurdere om de både har kapasitet og om det er økonomisk bærekraftig å ta inn barn uten rett til plass, da ett barn kan utløse en ekstra pedagogressurs, og dermed økte pensjons- og lønnsutgifter på opptil 650 000 kroner.

Barnehageplanen for 2020-2025 er delt inn i 4 hoveddeler

Del A beskriver nasjonale og kommunale føringer for Sigdal kommune som barnehagemyndighet og endringer som har vært siden forrige barnehageplan.

Del B beskriver barnehage tilbudet i Sigdal kommune og omhandler eierskap og kapasitet. I denne delen defineres barnehagedekning og dermed behov for nye barnehager på kort og lang sikt og hvor og gir forslag til tiltak for å dekke behovet.

Del C gir en beskrivelse av bygg og evt. behov for tiltak

Del D: omhandler kvalitet

2.1 Bakgrunn

Gjeldende barnehageplan for perioden 2015 – 2019 ble vedtatt i Kommunestyret 20.02.2014. I vedtaket går det frem at arbeidet med rullering/evaluering av planen skulle igangsettes innen utgangen av 2018.

I Kommunestyret juni 2018 ble det fattet vedtak om å foreta en ekstern analyse av mulighetene for den fremtidige skole og barnehage i Sigdal. Rapporten, som ble utarbeidet av Norconsult AS, ble ferdig i november 2018, og i desember 2018 vedtok Kommunestyret at det: «skal nedsettes et utvalg som skulle *evaluere barnehageplanen for perioden 2014-2019 og utarbeide ny fremtidsrettet plan for perioden 2020-2025. Utvalget kan bestå av 5 politikere, 2 barnehagestyrere og 1 representant fra eierstyrene i hver barnehage, 1 ungdomsrepresentant og 1 hovedtillitsvalgt. Representantene oppnevnes av de ulike partene. Politikerne som velges skal også representere gruppa som skal utarbeide ny plan for Sigdalsskolen inn i fremtida. Administrasjonen er representert med rådgiver for oppvekst. Utvalget konstituerer seg selv i første møte. Planen legges frem til politisk behandling innen juni 2020.*»

Samtidig som «barnehageutvalget» ble vedtatt, ble det også bestemt at det skulle opprettes et utvalg som skulle utarbeide ny plan for Sigdalskolen inn i fremtiden. På bakgrunn av politisk vedtak var planen å lage en felles prosjektplan for barnehage- og skoleutvalget. Arbeidet med å lage en

prosjektplan ble utsatt til sommeren 2019. Årsaken til utsettelsen skyldtes stor arbeidsmengde i administrasjonen våren 2019. Den 20.06.2019 vedtok derimot kommunestyret å oppheve vedtaket om å sette ned et utvalg for å vurdere skoleorganisering, herunder skolestruktur, men at barnehageutvalget skulle gå sin gang. Kommunedirektøren lagde derfor en egen prosjektplan for arbeidet med en fremtidsrettet barnehage. Planen beskriver innhold, arbeidsform og fremdrift/milepælsplan for perioden september 2019 – juni 2020. Prosjektplanen ble lagt frem som en orientering til Hovedutvalg for oppvekst og kultur, Formannskapet og Kommunestyret.

2.2 Mål og innhold

«Evaluerer barnehageplanen for perioden 2014-2019.

Utarbeide ny fremtidsrettet barnehageplan basert på evalueringer av nåværende plan, rapporten fra Norconsult og nye innspill/oppdatert informasjon».

Den nye planen skal beskrive nasjonale og kommunale føringer for barnehageområdet med vekt på kommunens rolle som barnehagemyndighet. Videre skal den si noe om dagens barnehagebygg og kapasitet, behovet for barnehageplasser på kort og lang sikt og plassering, samt å gi forslag til hvordan dette behovet skal dekkes. Planen skal også si noe om hva som regnes som full barnehagedekning.

2.3 Organisering av planarbeidet:

Arbeidet med evaluering av barnehageplanen og utarbeidelse av ny plan ble organisert som et prosjekt med Sigdal kommune som prosjekteier. Det har vært følgende organisering med fordeling av ansvar og oppgaver:

• Politisk styringsgruppe	Kommunestyret
• Arbeidsgruppe	Representantene i barnehageutvalget

Arbeidsgruppa har bidratt med faglig kompetanse, informasjon og har samordnet og realisert arbeidet i henhold til fremdriftsplan. Den politiske styringsgruppa er holdt orientert om framdriften i planarbeidet via referat fra møtene.

Hvem som vært representert i arbeidsgruppa og hvilke temaer som har vært løftet opp i gruppa kan dere lese av vedlegg i barnehageplanen.

2.5.Grunnlag:

Barnehageplanen bygger på sentrale dokumenter som

- Lov om barnehage med forskrifter, stortingsmeldinger, nasjonale føringer, veiledere
- Statistisk sentralbyrå (SSB) : KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering)
- BASIL rapporter
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Tidligere barnehageplan 2014-2019
- Barnehageanalysen fra Norconsult AS
- Samordnet opptak, barnehageåret 2020/2021

DEL A Nasjonale og kommunale føringer

3. Styringssignaler for barnehageområdet

3.1 Nasjonale føringer

Nasjonale føringer har som mål å sikre at alle barn har et barnehagetilbud av høy kvalitet. Barnehagen skal legge et godt grunnlag for videre utvikling og læring. Regjeringens mål er en trygg barnehage med kvalifiserte og omsorgsfulle voksne, en barnehage der barna kan leke og lære.

3.2 Lov om barnehager

Barnehageloven med forskrifter regulerer barnehagene i Norge. Loven gjelder både for private og offentlige barnehager. Barnehageloven regulerer:

- ✓ krav til bemanning og innhold i barnehagetilbudet for alle godkjenningsspliktige og godkjente barnehager
- ✓ barns individuelle rett til barnehageplass
- ✓ ansvaret til barnehageeier, kommunen og fylkesmannen

Alle barnehageeiere er pålagt å følge barnehageloven med forskrifter og andre lover som barnehagen kommer i berøring med.

3.2.1 Rammeplan

En av de viktigste forskriftene til Barnehageloven er Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Den utdyper bestemmelsene i loven om barnehagens formål, innhold og barns medvirkning, og inneholder krav til barnehagen for å sikre at alle barn får et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud. Gjeldende rammeplan trådte i kraft 1. august 2017. Rammeplanens ni kapitler omhandler barnehagens verdigrunnlag, ansvar og roller, barnehagens formål og innhold, barns medvirkning, samarbeid mellom hjem og barnehage, overganger, barnehagen som pedagogisk virksomhet, barnehagens arbeidsmåter og barnehagens fagområder.

3.2.2 Konsekvenser ved innføring av ny rammeplan for barnehageeier

Gjeldende rammeplan innebærer en tydeligere forpliktelse enn i den forrige rammeplanen. Barnehagepersonalets roller og ansvar er tydeligere beskrevet ved at begrepet kan er erstattet med skal, men den gir fortsatt et lokalt handlingsrom. Barnehagene skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

3.3 Bemanning

3.3.1. Ny pedagognorm:

Pedagognormen ble skjerpet fra august 2017 og Ny pedagognorm trådte i kraft 1. august 2018. Normen tilsier at barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per 7 barn under tre år, og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år og at ett barn til, vil utløse krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Tidligere var normen 7-9 under 3 år og 14-18 barn over 3 år.

3.3.2 Ny bemanningsnorm:

Ny bemanningsnorm trådte i kraft 1. august 2018. Barnehagen skal minst ha én ansatt per 3 barn når barna er under tre år, og én ansatt per 6 barn når barna er over tre år.

3.3.3 Konsekvenser for barnehageeier etter ny norm

Bemanningsnormen for barnehagen har tidligere vært en veiledende norm, og det er den bemanningsnormen barnehagene i Sigdal har forholdt seg til.

Den nye pedagognormen gjør at barnehagen får økte lønnskostnader.

3.4. Stortingsmelding nr. 6 – Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO.

I henhold til Stortingsmeldingen fortjener alle barn en god start i livet, og de skal oppleve å være inkludert. Det betyr å være en del av fellesskapet fra de starter i barnehagen til de går ut av videregående. Stortingsmeldingen, utgitt av Kunnskapsdepartementet, inneholder en rekke tiltak for å prøve å bidra til dette.

3.5 Fra eldst til yngst – samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole

Veilederen fra Kunnskapsdepartementet skal styrke sammenhengen mellom barnehage og skole og skape en god overgang for barn når de begynner på skolen.

3.6 Kompetanse for fremtidens barnehage 2018-2022

Revidert kompetansestrategi skal støtte opp om arbeidet med rekruttering og kompetanseutvikling, og er en videreføring og videreutvikling av *Kompetanse for fremtidens barnehage 2014 – 2020*.

Strategien har tiltak rettet mot alle grupper ansatte i barnehagen.

Målsettingen er å sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet og bidra til at:

- andelen barnehagelærere i barnehagen øker
- andelen barne- og ungdomsarbeidere i barnehagen øker
- alle ansatte får mulighet til videreutdanning
- flere barnehagelærere i barnehagen har kompetanse på mastergradsnivå
- alle barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling

3.7 Spesialpedagogisk hjelp for barnehagebarn

Rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen var tidligere hjemlet i opplæringsloven. Denne er nå flyttet til barnehageloven kapittel V og § 19 a. Kommunen har også fått en plikt til å tilrettelegge barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne jfr. Barnehageloven § 19 g.

3.8 Kommunens ansvar

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Dette følger av barnehagelovens § 8.

- Kommunen skal bl.a. gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk.

- Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 12 a: *"Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august. Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år i samsvar med denne loven med forskrifter."*

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt." Det betyr at det skal være minimum ett opptak i året, og at utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

Når kommunen legger til rette for barnehageplasser, må man ta hensyn til tilflytting, brukerne sine ønsker, og behovet for plasser for barn over og under tre år. Utbyggingsmønstre og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

Kommunen har oppfylt sin rett dersom:

1. Barnet får sitt første ønske oppfylt
2. Barnet får sitt andre ønske oppfylt
3. Barnet får et tilbud om annen barnehage, men som likevel er i samsvar med § 12a.

Søkere som takker nei til et slikt tilbud, vil *ikke* ha rett til å motta et nytt tilbud fra kommunen.

Kommunen som barnehagemyndighet har flere generelle oppgaver mv. Disse er jfr. barnehageloven § 10 Godkjenning, § 14 Yte tilskudd og § 16 Føre tilsyn.

3.9 Eiers/daglig leders ansvar for drift i samsvar med regelverket

Daglig leder i hver barnehage er gitt det daglige ansvaret i barnehagen; pedagogisk, personalmessig og administrativt av eier.

4. Kommunale føringer

4.1 Kommuneplanen

Kommuneplanen er kommunens overordnede plan og består av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for kommunens helhetlige og langsiktige planlegging. Her omtales viktige utfordringer knyttet til samfunnsutvikling, og det settes mål og strategiske valg som kommunen foretar. Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp.

Overordnet målsetting for Sigdal kommune er å gjøre Sigdal til en attraktiv kommune å bo i, investere i, ha fritidsbolig i og flytte til, og det er satt et mål om en årlig befolkningsvekst på 1,5 % i perioden frem til 2030. Befolkningsveksten skal foregå balansert og planmessig. De fire tettstedene i kommunen skal utvikles og det skal åpnes opp for spredt boligbygging, bl.a. for å opprettholde dagens struktur i roer/grender og for å styrke bosettingen generelt i kommunen.

I handlingsprogram og økonomiplan for 2020-2023 er det lagt vekt på følgende målsetting for oppvekstområdet: *I konkurranse med andre kommuner om å få barnefamilier til å bosette seg i Sigdal kommune stilles det krav om at vi har skoler og barnehager som kan hevde seg profesjonelt,*

både når det gjelder innhold, personell og anlegg. Det vil bety at skoler og barnehager hele tiden må arbeide med å utvikle et profesjonelt personell som har øye for det enkelte barns læring og sosiale utvikling. I tillegg må vi ha skoleanlegg som er tilpasset virksomheten både estetisk sett, og med vekt på moderne pedagogisk utfoldelse. Tjenestetilbudet i barnehagene, skolene, SFO, kulturskolen og voksenopplæringen må så langt som mulig være tilpasset brukernes rettigheter og behov

I målsettingen for barnehageområdet heter det:

- ✓ *Det gis et kvalitativt godt pedagogisk tilbud til alle barn som har rett til barnehageplass i Sigdal.*
- ✓ *De private barnehagene skal ha et riktig nivå for overføringer av økonomisk tilskudd fra kommunen.*

Måleindikatorer på dette er:

- ❖ *Ingen barn med rett til plass på venteliste*
- ❖ *Barnehagene oppfyller lov om barnehage og jobber ut ifra ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.*
- ❖ *Det utbetales et tilskudd i tråd med nasjonale føringer.*

Barnets beste skal til enhver tid være målet for barnehagetilbudet i Sigdal kommune. Tidlig innsats og tverrfaglighet er avgjørende for god kvalitet i våre barnehager. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.

4.2 Årsplaner

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Alle barnehager skal derfor utarbeide en årsplan som fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning. Den er også et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å kunne påvirke innholdet i barnehagen. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune og andre samarbeidspartnere, og er også et grunnlag for barnehagemyndighetens tilsyn med barnehagen. Barnehagenes årsplaner finnes tilgjengelig på [barnehagenes hjemmesider](#).

4.3 Barnehagenes vedtekter

Jfr. Lov om barnehage skal barnehagen ha utarbeidet vedtekter som gir opplysninger som er av betydning for foreldrenes/de foresattes forhold til barnehagen. I Sigdal kommune har de private barnehagene utarbeidet felles vedtekter. I tillegg til felles vedtektene har barnehagene egne lokale vedtekter.

4.4 Likestilling, inkludering og mangfold

Regjeringens mål er at barnehagene skal være tilgjengelig for alle barn, uavhengig av foreldrenes økonomi. En nasjonal regulering for redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid gjør barnehagen billigere for familier med lav inntekt. Barnehagene i Sigdal skal være inkluderende for alle barn uavhengig av familiebakgrunn, og legge til rette for at alle har opplevelse av å være en viktig del av fellesskapet.

4.5 Flyktninger og minoritetsspråklige barn i barnehage

Flyktninger og minoritetsspråklige som kommer til Sigdal skal bli tatt godt imot i våre barnehager. For å møte barn og familier fra andre land og kulturer er kompetanse på dette feltet avgjørende for en god integrering. Uavhengig av om det i neste planperiode kommer nye flyktninger til Sigdal må kompetansen på dette feltet sikres i alle barnehagene i Sigdal, slik at alle er rustet til å ta imot familiene som kommer til kommunen.

Pr. 15.12.2019 er det 22 barn med minoritetsspråklig bakgrunn i de private barnehagene i Sigdal

4.6 Strategiplan for barn og unges oppvekstmiljø

Strategiplan for hvordan Sigdal kommune skal jobbe med barn og unges oppvekstmiljø ble vedtatt i Kommunestyret i juni 2020. Visjonen for arbeidet er «Tidlig innsats og tett på», og alle sektorene i Sigdal kommune skal etterleve følgende prinsipper for arbeidet:

1. En helhetlig tilnærming gjennom gode tverrfaglige samarbeidsarenaer
2. Tidlig innsats
3. Barn og unge i sentrum
4. Ledelse og kompetanseutvikling.

DEL B Barnehagetilbudet i Sigdal

5. Barnehagetilbudet i Sigdal

5.1 Eierskap og kapasitet

Kommunene har vanligvis to ulike roller i forhold til barnehagevirksomhetene – en som barnehageeier og en som barnehagemyndighet. I Sigdal har kommunen kun rollen som barnehagemyndighet, og skal påse at barnehagetilbudet til befolkningen er i tråd med lov og regelverk. I og med at det kun er private barnehager i Sigdal, har kommunen ikke full styringsmulighet over den samlede kapasiteten

Antall barnehageplasser bestemmes utfra godkjent leke- og oppholdsareal. Godkjent LOA skal være minimum 4 m² for barn i alderen 3-5 år og 5.33 m² for barn i alderen 1-2 år. Med hensyn til barnehagekapasitet og dekningsgrad omtaler vi i barnehageplanen barn i alderen 1-2 år som små barn og barn i alderen 3-5 år som store barn. (1 barneenhet = 1 stort barn, mens 1 små barnsplass = 1,33 barneenheter) Barnehagene står fritt til å bestemme sammensetningen av små og store barn, så lenge det er innenfor godkjent areal.

Plassene som de private barnehageeierne kan tilby, styres av bl.a. bemanning, og her er det en litt annen beregningsmåte enn arealnorm, da et barn over 3 år regnes som en, mens barn under 3 år teller som to når det gjelder pedagogisk bemanning. Dette medfører som tidligere nevnt at barnehageeier ikke alltid har anledning til å tilby en barnehageplass, selv om de har areal til det.

De private barnehagene har totalt et godkjent leke- og oppholdsareal på 728 m². Leke- og oppholdsarealet utgjør 190 barnehageplasser, og er slik fordelt:

Barnehage	Ant. Avd.	LOA	Ant. plasser totalt for barn over og under 3 år.
Eggedal barnehage	2	174 m ²	48

Enger barnehage	1	121 m2	30
Prestfoss barnehage	2	183 m2	48
Nerstad barnehage	3	250 m2	64
		728 m2	190

Barnehagene holder til i kommunale bygg, og eierstyrene leier bygga av kommunen. Barnehagene ligger med god spredning i kommunen med ca. 10 minutters kjøretid mellom hver barnehage. Dette harmonerer godt med foresattes ønsker om barnehageplass i nærmiljø. Barnehagene er avdelingsbaserte, og kan beskrives som små eller mellomstore barnehager.

Barnehageeier står fritt til å definere sin opptakskrets og kan selv foreta opptak av det enkelte barn i tråd med forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage. Barnehagene forholder seg til felles vedtektene som er utarbeidet.

Sigdal kommunen og de private barnehagene har nedfelt samarbeidsforholdet gjennom samarbeidsavtaler med rutinebeskrivelser, og har et godt samarbeid. Samarbeidsavtalen er under revidering.

5.1.1. Barnehagene i Sigdal

Eggedal barnehage ligger vis a vis Eggedal skole og ble bygd ut til to avdelings barnehage i 2007. Barnehagen har et godkjent LOA på 174 m2 og kan tilby 48 barnehageplasser

Enger barnehage ligger i Nedre Eggedal og er en 1 avdelings barnehage. Barnehagen har et godkjent LOA på 121 m2m og kan tilby 30 plasser

Prestfoss barnehage ligger i Prestfoss sentrum vis a vis Prestfoss barneskole og er en 2 avdelings barnehage. Barnehagen har et LOA på 183 m2 og kan tilby 48 plasser.

Nerstad barnehage ligger på Nerstad vis a vis Nerstad skole og er en 3 avdelings barnehage. Barnehagen har et LOA på 250 m2 og kan tilby 64 plasser.

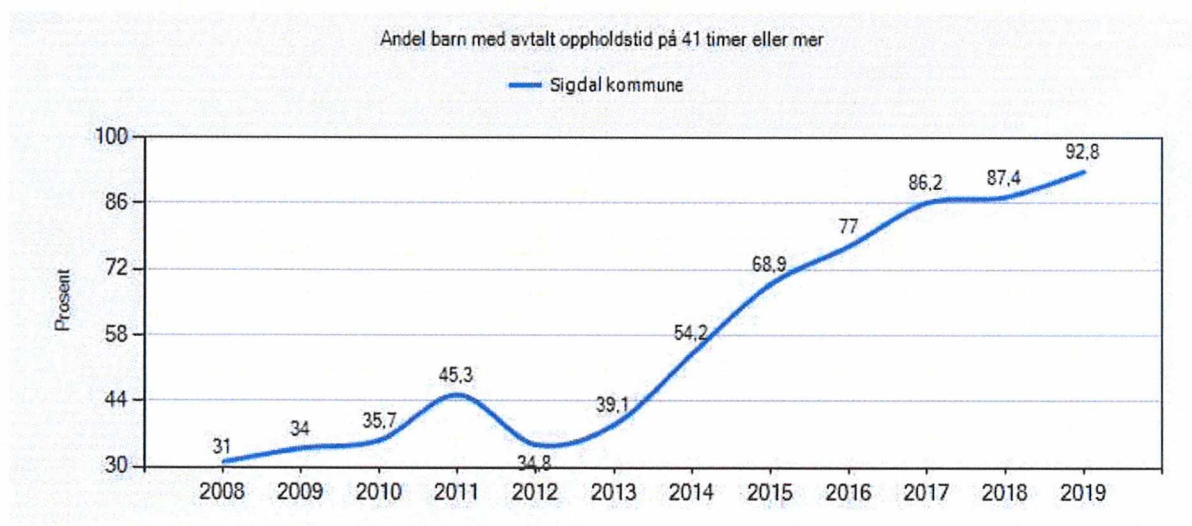
6. Tall og statistikk:

6.1. Antall barn i barnehagen i dag - dekningsgrad

Det er 132 barn i alderen 1-5 år pr 01.02.2020 i Sigdal kommune. Hovedopptaket for barnehageåret 2020/2021 viser at 113 barn av barna vil være i en av de private barnehagene i Sigdal høsten 2020. Andel barn med barnehageplass i alderen 1-5 år vil være 85,6 % høsten 2020. Dette er tilsvarende høsten 2019.

Det er fortsatt flere 1-2 åringer som ikke benytter seg av en barnehageplass. Dette kan ha sammenheng med kontantstøtteordningen som foresatte har til barnet er 23 måneder.

I forrige barnehageplanperiode var det fortsatt slik at mange barn i Sigdal gikk redusert tid. Barnehageopptak de siste årene viser imidlertid at flere og flere familier velger en større plasstype enn tidligere år. Dette skyldes nok en kombinasjon av et økt behov fra foresatte og at barnehageeier nå tilbyr 3, 4 og 5 dagers plasser, med litt ulik ordning. 96,4 % av barnehagebarna vil barnehageåret 2020/2021 gå 41 timer eller mer i uka i barnehagen.

Status barnehageopptak vår 2020

Barnehage	Godkjente plasser ut fra areal	Ant. Barn over 3 år	Ant. barn under 3 år	Ant. barneenheter omregnet. 1 barn under 3 år = 1,33	Antall ledige barneenheter over 3 år. 1 godkjente plasser = antall barneenheter	Ledig plasser for barn over 3 år ut fra barnehageeiers bemanning
Eggedal barnehage	48	15	2	17,7	30,3	5 hele plasser
Enger barnehage	30	12	7	21,3	8,7	En 3 dagers plass

Prestfoss barnehage	48	22	13	39	9	En 2 dagers plass
Nerstad barnehage	64	26	16	48,3	16,7	6 hele plasser
Sum	190	75	38	126,3	64,7	11, 5 hele plasser

For å beregne et behov for barnehageplasser er Norconsults beregningsmodell brukt. Dette skyldes at det er veiledende arealnorm på leke og oppholdsareal som skal brukes ved godkjenning av barnehage, og den er lagt til grunn her. Det er også arealnorm barnehageeier har lagt til grunn ved søknad om godkjenning av plasser.

Godkjenning ut fra arealnorm og barneenheter baserer seg på at barn under 3 år regnes som 1,33 og barn over 3 år som 1. Ved denne beregningen, vil det høsten 2020 være 64,7 enheter over 3 år ledig i kommunen. Regnes disse om til småbarnsplasser, $(64,7/1,33)$ er det 48,6 ledige barnehageplasser i kommunen.

Barnehageeier har lagt opp til en bemanning i tråd med opptaket, og teller en småbarnsplass som 2, og det er da totalt 11,5 ledige barneenheter, barnehageåret 2020/2021. Dersom alle foresatte takker ja til den plassen de har fått, vil det høsten 2020 være ledige fulltidsplasser for både barn over og under 3 år i Eggedal og Nerstad, mens det i Enger og Prestfoss vil være ledig henholdsvis en 3 dagers plass og en 2 dagers plass for barn over 3 år. I og med det ikke tilbys 2 dagers plasser, vil disse dagene kun bli fylt opp av barn som ønsker å utvide plassen sin.

Barnehageeier vil trolig ikke kunne tilby plass til barn som ikke har en rett til plass, dersom det utløses behov for en ekstra pedagog eller assistent. En ny pedagog vil medføre en økt kostnad på mellom 546 000 kr og 651 000 kr avhengig av ansiennitet, mens et nytt barn under 3 år på heltidsplass utløser et tilskudd på 231 600. Dette tilskuddet får barnehageeier utbetalt av kommunen, dersom barnet er med på de fastsatte telletidspunktene eller dersom det starter opp to eller flere barn samtidig.

6.2 Befolkningsutvikling, folkemengde og vekst

Befolkningen i Sigdal var på sitt høyeste nivå i 1998 med et innbyggertall på 3 611 innbygger. 31.12.2015 var det 3 512 personer i Sigdal. Tallet i 4. de kvartal 2019 var 3467. (146 av disse er arbeidsinnvandrere fra Polen og Litauen)

Tall fra SSB gir oss nyttig informasjon og prognoser for innbyggertall i planperioden. Denne oversikten legges til grunn når barnehageplanen skal ta stilling til planlegging av barnehageplasser i kommunen. Prognoser for befolkningsvekst kan deles mellom høy, middels og lav. Selv om det har vært Sigdal kommunes uttrykte mål å påvirke til økt befolkningsvekst, er det vurdert som mest realistisk å legge prognose som viser lav og middels nasjonal vekst til grunn for befolkningsframskrivingen i kommunen. Det vises bl.a. til SSBs prognoser for 2019 i forrige barnehageplan som var henholdsvis 168 og 183 på lav og middels befolkningsvekst. I dag er tallet på 144 og 145. Dvs. et avvik på henholdsvis 24 og 38 barn.

6.3 Folkemengde fremskrevet for barn i alderen 1-5 år

Prognosene for barn i alderen 1-5 år viser at fødselstallet i kommunen vil gå ned. Dette er i tråd med utviklingen vi har sett i lys av de siste årenes nedgang i antall barnehagebarn.

Lavere etterspørsel medfører en risiko for ledig kapasitet og dermed større utfordringer i forhold til bemanning og økonomisk drift. Hvilke områder det fødes barn er noe usikkert, men ser vi utviklingen de siste årene når det gjelder søkere og "ventelister", er hoved etterspørselen etter plassene i nedre del av bygda. Tendensen er også at foreldre i denne delen etterspør barnehageplass tidligere enn det som gjøres øverst i bygda.

Ser man på folkemengden fremskrevet for aldersgruppen av barnehagebarn gir det følgende prognose spesifisert på alderstrinn:

	LLML	MMMM	LLML	MMMM	LLML	MMMM	LLML	MMMM	LLML	MMMM	LLML	MMMM	LLML	MMMM
	2020	2020	2021	2021	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025	2025	2030	2030
1 år	24	25	23	25	23	25	23	25	23	25	22	25	21	24
2 år	35	35	25	26	24	26	24	26	23	26	23	25	22	25
3 år	19	19	35	35	25	27	25	27	24	27	24	27	23	25
4 år	33	33	21	21	35	35	26	27	25	27	25	27	23	26
5 år	33	33	33	33	21	21	35	35	27	28	25	27	24	27
Totalt	144	145	137	140	128	134	133	140	122	133	119	131	113	127

Beregningen er basert på forutsetninger om videre utvikling i fruktbarhet, dødelighet, nettoinnvandring og innenlands flytting ut fra lav (LLML) og middels nasjonal vekst (MMMM). Med utgangspunkt i middels lav vekst vil det være en reduksjon i antall barn i aldersgruppen 1 – 5 år i åra etter 2020 med litt forventet vekst igjen i 2023.

Med lav vekst ser man den samme tendensen, men med en høyere reduksjon pr. år mot 2025.

Det antas at det blir født i snitt mellom 23 og 25 barn hvert år i Sigdal frem til 2025. Trenden ser ut til å fortsette frem til 2030, men talla må tolkes med forsiktighet, da svingninger vil gi store utslag.

7. Full barnehagedekning

Kunnskap om behovet for barnehageplasser er et viktig grunnlag for planlegging av fremtidig barnehagedrift. Utgangspunktet vil være barnehageloven § 12a.

Full barnehagedekning er et bevegelig mål, med svingninger både i løpet av året og i takt med endring i etterspørselsmønstre.

Det er ingen kommunale vedtak som definerer full barnehagedekning ut over de bestemmelser som fremgår av barnehagelovens § 12 a. I barnehageplanen for 2014-2019 kom det frem at det var viktig at begrepet full barnehagedekning ble tydeliggjort og gitt et konkret innhold, for å kunne si noe om fremtidig behov for barnehageplasser. Full barnehagedekning defineres i denne planen som at det ved hovedopptak så skal:

- ✓ *Alle med rett til plass skal ha en plass*
- ✓ *Foreldrene skal enten tilbys plass i nærmiljø eller i nabobarnehage.*

Denne definisjonen, som også er i tråd med lov om barnehage § 12 a, vil sammen med fremtidig befolkningsutvikling ha en betydning for fremtidig behov for barnehageplasser i Sigdal.

7.1 Konklusjon – fremtidig behov – vurderinger og prioriteringer

Prognosene fra SSB viser en nedgang i aldersgruppa 1-5 år frem til 2030 på 25 barn ut fra lav befolkningsprognose og 14 barn ut fra middels befolkningsprognose. En vekst i småbarnsfamilier vil kunne demme opp for nedgangen i folketall.

For å være en attraktiv kommune er det sentralt at behovet for barnehageplasser dekkes. Nærmiljøprinsippet, med barnehager tilknyttet skolekretsene, ivaretar familienes behov for nær lokalisering og gir god fleksibilitet.

Pr. i dag og i neste 5 års periode vil det samlet sett være nok barnehageplasser i kommunen, men det er noe usikkerhet om plassene ligger der etterspørselen vil være. Dersom det i løpet av planperioden skulle bli behov for flere plasser i nedre del av kommunen eller vekst av familier med barnehagebarn, kan kommunen i samarbeid med de private barnehageeierne utnytte fleksibiliteten i eksisterende lokaler og utvide kapasitet i planperioden ved få ta i bruk ytterligere lokaliteter i Nerstad barnehage. Det kan også sees på sambruk av skolelokaler.

I dag kan foreldre som ikke ønsker plass ved hovedopptaket oppleve at de ikke får plass senere i barnehageåret, til tross for at barnehagene har ledige plasser. Utvalget har ikke tatt stilling til geografisk plassgaranti, plass til barn uten rett til barnehageplass og finansiering av ledig kapasitet. Det vil være politiske spørsmål.

7.2. Fremtidig behov for barnehageplasser ut fra full barnehagedekning

SSBs framskriving av folketall er et sentralt verktøy i planleggingen av kapasitet. Sammen med kommunens egne erfaringstall, «ventelister» på barnehageplass, arealplanlegging, utbygging av nye boligfelt mv, gir det grunnlaget for hvordan kommunen forventer at fremtiden vil bli. En prognose vil imidlertid alltid være en prognose og tallene må tolkes med forsiktighet. Planen må kontinuerlig tilpasses reell befolkningsvekst.

Ved beregninger av fremtidige barnehageplasser er SSBs prognoser for lav og middels befolkningsvekst lagt til grunn. Dette for å synliggjøre hvilke konsekvenser valg av prognose for befolkningsveksten har å si. Tabellene som viser behovet følger som vedlegg til slutt i planen.

7.3 Faktorer som vil påvirke behovet for nye barnehageplasser

7.3.1 Kontantstøtteordningen

Det er foreldre i Sigdal som velger å benytte seg av kontantstøtteordningen. Endringer i denne ordningen vil kunne ha innvirkning på etterspørselen etter barnehageplasser.

7.3.2 Endring i barnehageopptak og retten til plass.

Endringer i barnehageloven § 12 a om retten til barnehageplass, for eksempel knyttet til antall opptak, vil kunne ha innvirkning på behovet for antall barnehageplasser i Sigdal kommune

7.3.3 Barnehagesatser

I Stortingsmelding nr.24 Fremtidens barnehage fremgår det: "Prisen for en barnehageplass skal være så lav at alle som ønsker det, skal ha råd til å ha barn i barnehage. Hensynet til barnets beste skal tillegges vekt". Fra og med januar 2020 er maksimalprisen i barnehage fastsatt til 3 135 kroner. Kost kan komme i tillegg. Det skal være minimum 30 % søskenmoderasjon for barn nr. 2 og 50 % for barn nr. 3. En reduksjon i satsene vil kunne medføre at flere velger å starte tidligere i barnehagen.

7.3.4 Gratis kjernetid og redusert foreldrebetaling.

I 2015 ble det innført en ordning som innebærer at ingen husholdninger skal betale mer enn 6 % av inntekten sin for en barnehageplass. Foreldrebetalingen er begrenset av maksprisen.

I 2016 ble det innført 20 timers gratis barnehageplass for barn i alderen 3, 4, og 5 år og barn med utsatt skolestart som bor i husholdninger med lav inntekt. Fra 2019 ble ordningen utvidet til også å gjelde 2-åringer.

7.3.5 Skoledagsorganisering

Elever på 1. og 2. trinn i Sigdalskolen har 4 dagers uke. Antall skoledager i Sigdalsskolen vil kunne påvirke etterspørselen etter barnehageplasser.

7.3.6 Kommunens målsetting om økt befolkning

Jfr. Kommuneplanens samfunnsdel, skal kommunen tilrettelegge for "bolyst", slik at folketallet bevegde seg mot 4000 i 2020. Pr. dags dato er det 3 456 innbyggere i kommunen, mens det i 2012 var 3 538. Med et slikt hovedmål, må det iverksettes tyngre tiltak for å stimulere til reiselivs- og næringslivsutvikling, som igjen legger til rette for arbeidsplasser og nye innbyggere til kommunen. Det legges til rette for flere boligfelt i Sigdal, og med økt bosetting, vil behovet for flere barnehageplasser øke.

8. Privat kontra kommunal drift

De private barnehagene driver i dag barnehager av god kvalitet og samarbeidet mellom kommunen og de private aktørene oppleves som godt. Sigdal kommune har leie- og samarbeidsavtaler med barnehagene som er gjeldende. Samarbeidsavtalene er under revidering.

I planarbeidet ble det diskutert fordeler og ulemper ved ulike driftsformer, men barnehageutvalget landet på at denne planen ikke er en arena for å ta stilling til ønsket driftsform. Arbeidsdokumentene er imidlertid tilgjengelig på kommunens nettside.

I tråd med kommunens ansvar etter barnehageloven § 8 er det viktig at kommunen har en plan for hvordan den skal oppfylle sine plikter, uansett eierform.

Som bygningseier er kommunen fleksibel når det gjelder eventuelle endringer i driftsform.

I en evt. videre vurdering av organisering av barnehagesektoren er det viktig å ta med at tilskuddssystemet overfor private barnehager og forhold knyttet til eierstyring og opptak vil ha betydning. I og med det ikke er kommunale barnehager i Sigdal, skal Sigdal kommune yte tilskudd i tråd med nasjonale satser, og alle barnehagene får en fastsatt tilskuddssats pr. heltidsplass. Kommuner som har både private og kommunale barnehager skal gi tilskudd per heltidsplass tilsvarende det kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig finansiering. (2 år før tilskuddsåret) Dersom kommunale barnehager har lave kostnader, vil tilskuddet til de private barnehagene dermed bli lavere og motsatt.

9. Sikre økonomisk grunnlag for de private barnehagene

Kommunen har plikt til å yte tilskudd til ordinær drift av ikke-kommunale barnehager i kommunen som har søkt om godkjenning før 1. januar 2011.

Kommunens plikt etter § 14 i lov om barnehage og i forskrift om foreldrebetaling.

I følge forskriftsverket på barnehageområdet skal tilskudd til barnehager utmåles på grunnlag av rapportering av antall barn, barnas alder og oppholdstid per 15. desember.

Sigdal kommune skal ved beregning av tilskudd legge nasjonale satser til grunn, og det skal utbetale drifts- og kapitaltilskudd, både for plasser i barnehagene i Sigdal og for plasser som benyttes i andre kommuner. Sigdal kommune har dermed de samme økonomiske forpliktelsene i forhold til utbetaling av kommunalt tilskudd, uavhengig om barnet har barnehageplass i Sigdal eller i en annen kommune. Dersom de private barnehagene har ledig kapasitet, kan de velge å ta opp barn som ikke har rett på plass etter lovgivningen. Kommunen er pliktig til å finansiere disse plassene, selv om disse barnehageplassene ikke er lovpålagte.

Det er følgende nasjonalt fastsatte tilskuddssatser til drift av de private barnehagene:

	Nasjonale tilskuddssats drift 0- 3 år	Nasjonal tilskuddssats drift 3-6 år	Nasjonal tilskuddssats kapital	Tilskudd til å styrke ped. bemanning for barn under 3 år	Tilskudd til å styrke ped. bemanning for barn over 3 år
2013	171 950	83 600	7 125		
2019	219 400	105 700	95 00	2 276	1 264
2020	231 600	111 800	9 300	0	0

I en overgangsperiode i 2019 ble det utbetalt et eget tilskudd for å styrke den pedagogiske bemanningen.

9.1 Status

- Sigdal kommune har fastsatt telletidspunkt til 15.01 etter ønske fra barnehageeierne.
- Videre er det fastsatt et telletidspunkt 01.11, slik at barnehageeier får med tilskudd for nye barn som har rett til plass. Flere telletidspunkt sikrer i større grad brukerperspektivet, ved å stimulere til at ledige plasser blir fylt opp av barn på venteliste

I tillegg til de lovpålagte kravene gjør Sigdal kommune følgende:

- ✓ setter av midler som barnehagene kan søke på for å styrke den norskspråklige utviklingen for minoritetsspråklige barn
- ✓ har en ordning som gjør at barnehageeier kan søke om mertilskudd dersom de tar inn 2 eller flere barn utenom telletidspunkt
- ✓ arrangerer og dekker deler av kostnader i forbindelse med en felles planleggingsdag i samarbeid med de private barnehagene
- ✓ dekker en 5 % vaktmesterressurs på hvert av barnehagebygga
- ✓ avsetter årlig 100 000 til løpende vedlikehold av bygga
- ✓ evaluerer husleieordningen sammen med de private barnehageeierne
- ✓ bidrar med en 50 % ressurs på barnehageområdet
- ✓ setter av midler til drift og investeringsprosjekter i de private barnehagene

I forrige barnehageplan var et av tiltakene at barnehageeier kunne kompensere økte lønnskostnader m.m. ved økt brukerbetaling ved f. eks å øke deltidssatsene. Dette har barnehageeier gjort, og det kan se ut som om foresatte velger fulltids plass, da prisforskjellen er liten mellom 4 og 5 dager, og heller har den fleksibiliteten til å velge å ta barnet ut av barnehagen etter behov/ønske.

3 av de barnehagene har makspris, og prisene uten kost er nå som følger:

Barnehage	5 dgr.	4. dgr.	3 dgr.	Dagspris ved ekstra dag
Eggedal	3 135		2 655	300
Enger	2 730	2 560	2300	300
Prestfoss	3 135	2 835		300
Nerstad	3 135	2 835		300

Noen av barnehageeierne har i de siste årene utvidet åpningstidene. Dette imøtekommer foresatte som har behov for å levere tidligere/hente senere, samtidig som f.eks. en 4 dagers plass nå utløser tilskudd som en 5 dagers plass. Sommeråpen barnehage i uke 28 er en økonomisk belastning, og barnehageeier har derfor økt grensen på hvor mange barn som må ha meldt behov for at barnehagen skal holde åpent i uke 28. Grensen for når det holdes åpent eller ikke varierer fra barnehage til barnehage og går frem at barnehagenes vedtekter.

Til tross for kommunens tiltak og barnehageeiers tiltak, opplever barnehageeier de samme utfordringene i dag som før 2016. Det er de økte lønnskostnadene og pensjonsordningene som gir barnehageeier de største utfordringene.

9.1.2 Bærekraftig barnehagetilbud

En økonomisk bærekraftig barnehagedrift i Sigdal kommune defineres i denne planen på følgende måte:

- Følge lovverket
- Trygg og god økonomi
 - Planlegge på kort og lang sikt
 - Kunne møte uforutsette kostnader
 - Utnyttelse av personalressurser i tråd med behov
- Tilbudet må være i samsvar med etterspørsel
- Bruk av kunnskap, ressurser og kompetanse på tvers av barnehagene

Befolkningsprognosene viser at det både på kort og lang sikt vil være overkapasitet i antall barnehageplasser. I rapporten til Norconsult går det frem at det i tiden framover kan være vanskelig å se grunnlag for fire ulike driftsenheter i Sigdal kommune. I og med at barnehagene har privat eierform, er det den enkelte barnehageeier som innenfor gjeldende rammer er ansvarlig for vurderinger og beslutninger knyttet til egen drift. Sigdal kommune må på sin side vurdere i hvor stor grad kommunen kan bidra økonomisk og praktisk, for å opprettholde økonomisk bærekraft i barnehagene.

Barnehagedrift er regulert fra statlig hold, og har bl.a. klart definert hvor mye ressurser som er et minstekrav. Det er personalkostandene og forsikringer som utgjør den største utgiftsposten, og det er en balansegang mht. størrelse på /bruken av personale. Det vil være viktig at barnehagene har en buffer/egenkapital.

Barnehagenes egenkapital er i dag følgende:

Egenkapital	Eggedal	Enger	Prestfoss	Nerstad
Pr. 31/12-2019	306 403	1 560 558	749 798	220 776

DEL C Bygg

10. Barnehagebygga i Sigdal kommune

Sigdal kommune eier barnehagebygga i kommunen og ivaretar vedlikehold og vaktmestertjenesten der i forhold til sitt bygg ansvar. Det er satt av 5 % vaktmesterressurs i hver barnehage, og oppgavene til vaktmester er definert i vedlegg til leiekontrakt. Vaktmesterressursen skal bl.a. benyttes til å utarbeide årlige vedlikeholdsplaner etter utførte vernerunder. Kommunen leier ut lokalene til de private barnehageeierne.

10.1 Vurdering av bygg

Kommunen har fine barnehagebygg med litt ulike byggestiler og fordeling av rom og kapasitet. Når det gjaldt Prestfoss barnehage vil denne kunne bli en pressbarnehage. Hvis dette skjer, hvordan kan Prestfoss barnehage og Sigdal kommune imøtekomme dette behovet.? Mulige løsninger er bl.a. å bygge på eksisterende bygg eller ta i bruk skolens lokaler, slik Norconsult har foreslått.

Det bør vurderes om Prestfoss barnehage bør bygges på noe, ikke bare for å få den mere funksjonell, men også for å kunne tilby flere plasser ved behov. Dette blir et politisk spørsmål, dersom det er ledig kapasitet i Nerstad barnehage.

Når det gjelder Nerstad er det ledige lokaler som kan godkjennes som LOA, og det bør starte en utredning nå for å se på mulighetene man har for flere plasser i nedre del av kommunen.

Eggedal barnehage er et stort barnehagebygg med mye ledig kapasitet. Enger barnehage har i flere år hatt tilnærmet fulle barnegrupper.

Alle barnehagene er godkjent ut fra arealnorm, og denne avviker fra barnehageeiers opplevelse av ledig kapasitet og funksjonalitet. Noen av barnehagebygga oppleves som trange, og det bør sees på om det kan gjøres noen tilpasninger med bygga. Det vil være et politisk spørsmål om kommunen ønsker å ta de økonomiske konsekvensene av å ha en buffer mellom opplevd funksjonalitet og arealnorm.

10.2 Eggedal barnehage

Eggedal barnehage ligger vis a vis Eggedal skole og ble bygd ut til to avdelings barnehage i 2007. Barnehagen er godkjent for 48 barnehageplasser. I forhold til godkjent LOA på 174 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 24 plasser til barn i alderen 3-6 år og 14 plasser i alderen 1-2 år. Tabellen under viser at det per i dag er 103 m² ledig kapasitet i LOA.

LOA Eggedal barnehage	Godkjent LOA	maks kapasitet	anvendt LOA	Ledig LOA
LOA Eggedal barnehage	174	43,5	70,66	103,3
Kapasitetsutnyttelse		ant barn i bhg. høst 2020.	Ledig kapasitet	
1-2 år	14	2	12	
3-6 år	24	15	9	
Sum	38	17	21	25,8

Konklusjon

Barnehagebygget fremstår som romslig, med unntak av personalavdelingen. Mangler i personalavdeling og støtteareal kan kompenseres ved å ta i bruk deler av LOA. Her kan barnehagen selv omdisponere LOA til andre formål i forhold til de behovene de har. Dersom LOA skal utnyttes fullt ut, må det gjøres en vurdering av hvilke behov barnehagen har for personalarealer og støtteareal.

I rapporten til Norconsult AS ble det konkludert med at Eggedal barnehage ikke har noen funksjonelle utfordringer som ikke kan løses innenfor det arealet barnehagen har til disposisjon basert på tall i oktober 2018. Da hadde barnehagen ledig 10 barneenheter.

Etter hovedopptak vår 2020 har barnehagen 25 ledige plasser, men ledig kapasitet ut fra bemanning er 5 barneenheter over 3 år.

10.3 Enger barnehage

Enger barnehage ligger i Nedre Eggedal og er en 1 avdelings barnehage. Barnehagen har et godkjent LOA på 121 m² og kan tilby 30 plasser

I forhold til godkjent LOA 121 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 18 plasser for barn i alderen 3-6 år og 9 plasser for barn i alderen 1-2 år.

Høsten 2020 vil 85,31 m² av LOA være i bruk, mens ca. 36 m² av LOA ikke er utnyttet.

LOA Enger barnehage	Godkjent LOA	maks kapasitet	anvendt LOA	Ledig LOA
LOA Enger barnehage	121	30,25	85,31	35,7
Kapasitetsutnyttelse		ant barn i bhg. høst 2020.	Ledig kapasitet	
1-2 år	9	7	2	
3-6 år	18	12	6	
Sum	27	19	8	8,9

Konklusjon

I rapporten til Norconsult går det frem at Enger Barnehage fremstår som et romslig og funksjonelt barnehagebygg. Barnehagen har med dagens barnetall ingen funksjonelle utfordringer som ikke kan løses innenfor det arealet barnehagen har til disposisjon. Ledig kapasitet i LOA kan omdisponeres, dersom det er behov for kapasitet i andre arealer. Dersom LOA skal utnyttes fullt ut, må det gjøres en vurdering av om personal og støtteareal tilfredsstiller det behov barnehagen har. Barnehagen vil etter hovedopptak ha 8,9 ledige barneenheter ut fra arealnorm, men har ingen ledige nye plasser ut fra bemanning.

10.4 Prestfoss barnehage

Prestfoss barnehage ligger i Prestfoss sentrum vis a vis Prestfoss barneskole og er en 2 avdelings barnehage. I forhold til godkjent LOA 183 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 25 plasser til barn i alderen 3-6 år og 14 plasser i til barn i alderen 1-2 år. Tabellen under viser at det høsten 2020 vil være 31 m² ledig kapasitet i LOA.

LOA Prestfoss barnehage	Godkjent LOA	maks kapasitet	anvendt LOA	Ledig LOA
LOA Prestfoss barnehage	183	45,75	151,96	31,0
Kapasitetsutnyttelse		ant barn i bhg. høst 2020.	Ledig kapasitet	
1-2 år	14	12	2	
3-6 år	25	22	3	
Sum	39	34	5	7,8

Konklusjon:

I rapporten fra Norconsult As går det frem at Prestfoss barnehage vil få funksjonelle utfordringer ved full kapasitetsutnyttelse Ettersom barnehagen ligger i kommune sentrum, og det er planlagt boligbygging i området, er det mulig at søkermassen til barnehagen vil øke. Dersom det skjer, vil det være behov for å se på kapasitet i garderober og personalavdeling i Prestfoss barnehage.

Ved et økt behov kan det være behov for en ombygging av barnehagen eller at det kan sees på om det er hensiktsmessig å ta i bruk eksisterende lokaler i f.eks. skolebygg.

Prestfoss barnehage vil høsten ha 7,8 barneenheter ledig ut fra arealnorm, men har ingen flere nye heltidsplasser ledig ut fra bemanning.

10.5 Nerstad barnehage

Nerstad barnehage ligger på Nerstad vis a vis Nerstad skole og er en 3 avdelings barnehage godkjent for 64 plasser. Barnehagen ble ombygget og utvidet i 2006/2007, og er generelt godt vedlikeholdt. I forhold til godkjent LOA på 250 m², vil en normalfordeling mellom små og store barn gi 38 plasser til barn i alderen 3-5 år og 18 plasser i til barn i alderen 1-2 år. Tabellen under viser at det per i dag er 60,7 m² ledig kapasitet i LOA.

LOA Nerstad barnehage	Godkjent LOA	maks kapasitet	anvendt LOA	Ledig LOA
LOA Nerstad barnehage	250	62,5	189,28	60,7
Kapasitetsutnyttelse		ant barn i bhg. høst 2020.	Ledig kapasitet	
1-2 år	14	16	12	
3-6 år	24	26	9	
Sum	38	42	21	15,2

Konklusjon

I rapporten til Norconsult er det konkludert med at barnehagen har en relativt god fordeling mellom LOA, andre arealer og personalarealer, men det er noe trangt i personalarealene. Dette kan imidlertid kompenseres ved å omdisponere deler av LOA.

I kjelleren i bygget hvor Nerstad barnehage holder til, er det ca. 160 m². Norconsult har gjort en vurdering av at 90 m² av dette arealet kan godkjennes som LOA og at ca. 70 m² kan benyttes til andre formål. Dette gir en økt kapasitet på ca. 20 barneenheter. Dersom dette lokalet skal tas i bruk som avdeling, må det pusses opp og tilrettelegges med tanke på den aldersgruppen som skal bruke det. Det bør også gjøres en ny arealvurdering av hele bygget, for å vurdere kapasiteten i LOA opp mot andre arealer og personalarealer.

En annen mulighet er at personalavdelingen som i dag har et nettoareal på 72 m² flyttes ned i kjelleretasjen. og at nåværende personalavdeling omdisponeres til LOA. Det vil ikke gi like mange barneenheter som i kjelleren, men vil kunne bli en funksjonell avdelingen, uten for store kostnader. Da ville alle avdelingen være på samme etasje og personalet ville få egne tilrettelagte kontor/arbeidsplasser, pauserom, garderobe/toalett m.m. i en egen personalfløy i kjelleretasjen.

Nerstad barnehage vil høsten 2020 ha 15,2 barneenheter ledig ut fra arealnrm, men 6 ledige enheter ut fra bemanning.

10.6 Anbefalinger- muligheter

I barnehageanalysen til Norconsult AS kom det frem følgende konklusjon og anbefaling:

- På kort og lang sikt vil det være nok areal og fleksibilitet i barnehagetilbudet i Sigdal kommune til å kunne tilby plass til alle som har rett til det
- Istedenfor å prosjektere utvidelse av eksisterende bygg, vil det være mer bærekraftig å sambruke mer areal med skolene, og se på mulighet for å selge/omdisponere bygningsmasse som ikke er i bruk
- Dersom det skulle bli behov for å utvide kapasiteten, har Nerstad barnehage disponibelt areal i kjelleretasjen, som kan øke barnehagekapasiteten i kommunen med ca. 20 plasser
- Barnehagebyggene kan selges til de private eierstyrene, slik at Sigdal kommune reduserer kvadratmeter som trenger vedlikehold og ikke gir leieinntekt
- Barnehagestrukturen må sees i sammenheng med skolestruktur. Der kommunen driver skoler, bør det også være lokaler til barnehagedrift
- Med store geografiske avstander vil det være viktig å prøve å opprettholde et barnehagetilbud som dekker de områdene der det bor flest barnefamilier. Den geografiske inndelingen Eggedal, Prestfoss og Nerstad vil antakelig også i tiden framover være gode plasseringer for barnehage i Sigdal kommune. For å sikre en god overgang mellom barnehage og skole (jfr. rammeplanen for barnehager kra. 6 KD:2017), har skolestrukturen en betydning for hva som er god plassering for barnehagene. I små kommuner og bygder vil både barnehage og skole ha utbytte av nærhet til hverandre

Del D: Kvalitet

11. Kvalitet i barnehagene

11.1 Kvalitet/kompetanse.

Rammeplanen for barnehage fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver. Barnehageeier og alle som arbeider i barnehagen, skal sammen bidra til å oppfylle målene og kravene i rammeplan. Strategien Kompetanse for fremtidens barnehage har som mål og sikre alle barn et barnehagetilbud av høy kvalitet og Sigdal kommunes strategiplan legger føringer for hvordan en skal jobbe med barn og unges oppvekstmiljø

Det er mange elementer som til sammen utgjør en kvalitativ god barnehage. Det som er den viktigste forutsetningen for at en barnehage skal få god kvalitet på tilbudet, er at barnehagen har kvalifiserte og faglig kompetente ansatte.

Personalets kompetanse er den strukturfaktoren som har størst betydning for barns utvikling og trivsel. Det er faglig enighet blant forskere om at personalets kompetanse og voksentetthet i barnehagen er de viktigste faktorene for barns trivsel og utvikling. De ansattes formelle kompetanse har betydning for kvaliteten på samhandlingen med barna, og for hvordan personalet tilrettelegger et omsorgs- og læringsmiljø ut fra hvert enkelt barns forutsetninger.

En annen viktig faktor er at antall barn er rimelig i forhold til antall voksne.

Jfr. Forskrift om pedagognorm skal det være 1 pedagog pr.

7 barn under 3 år eller 14 barn over 3 år. Normen er satt for å sikre at det finnes tilstrekkelig personale med pedagogisk kompetanse til å ivareta barns behov for omsorg, lek og læring, sosialtilhørighet og utviklingsstøtte. Barn som fyller 3 år i løpet av barnehageåret teller for 2 plasser 7/12, og en plass 5/12 når det gjelder pedagognorm.

Det følger av barnehageloven § 18 at «bemanningen i barnehagen må være tilstrekkelig til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet».

Kvalitet avhenger av god ledelse og det er ansatt fagutdannede barnehagelærere i samtlige styrerstillinger.” Den enkelte barnehageeier er de ansattes arbeidsgiver og har ansvar for opplæring og veiledning av personalet og utvikling av virksomheten.

Eier har ansvar for å kartlegge og analysere kompetansebehovet og utarbeide en plan for gjennomføring av kompetansehevede tiltak. I små barnehager kan det være noen utfordringer knyttet til utvikling av det faglige miljøet blant ansatte for barnehageeier.

Barnehagene er første skritt på den veien som heter livslang læring. Å kunne samarbeide med andre mennesker og hele livet kunne tilegne seg ny kunnskap er viktige egenskaper som det legges grunnlag for i barnehagen. En god kvalitetsbarnehage kan gi alle barn like muligheter og bidra til å utjamne sosial ulikhet.

I og med at nesten alle barn går i barnehagen, blir barnehagen en enda viktigere arena for helsefremmende og forebyggende arbeid. Et godt samarbeid med foreldrene er viktig i barnehagen. God dialog gir bedre tilrettelegging, trivsel og trygghet for barna.

11.1.1 Status:

- Barnehagene i Sigdal er forholdsvis små og kan erfaringsmessig vise til et trygt og oversiktlig miljø for barna. Barnehagene er delt inn i avdelinger og det er kun i en barnehage at det er aldersblandet gruppe
- Det er ansatt 1 pedagog pr. 7- 14 barn i tillegg til 2 assistenter evt. assistent og barne- og ungdomsarbeider pr. avdeling
- BASIL rapport pr. 15.12.2019 viser at leke- og oppholdsarealet pr. barn var 5, 83 m²
- De private barnehagene har en forholdsvis god dekning av fagutdannet personell og alle de daglige lederne har barnehagefaglig utdanning
- I barnehagene er det ansatte med lang ansiennitet som «kan «barnehage og kjenner barnehagen godt
- Det er et stabilt personale og faste vikarer som brukes. Dette gjør at det er trygt og godt å komme i barnehagen

- Barnehagene har god dekning av barnehagelærere, og alle har daglige ledere med barnehagefaglig utdannelse
- Nettverksgruppene som ble etablert i forrige planperiode er fortsatt virksomme.
- De ansatte er motivert for kompetanseutvikling, og barnehageeier setter av midler til dette årlig i sine budsjetter
- Sigdal kommune har i samarbeid med de private barnehagene årlig arrangert en felles planleggingsdag for alle barnehageansatte. Planleggingsdagen vil videreføres i neste planperiode, om det er økonomiske rammer til dette

11.2. Ansattes utdanning – pedagognorm og bemanningsnorm

Alle barnehagene i Sigdal tilstreber til enhver tid å innfri både pedagognormen og bemanningsnormen.

	2019	2018	2017
Styrerressurs - antall årsverk	3,2	3,3	3,4
Ant. årsverk pedagogiske ledere	14	12,5	10,7
Andel ansatte med ped. Utdanning	50 %	48,89 %	41,3 %
Årsverk totalt	33,58	34,14	34,29
Ant. barn pr. ansatt	5,87	5,29	5,53

Som tabellen ovenfor viser, er barnehagene i Sigdal innenfor kravet når det gjelder bemanningsnorm. Kravet er 6 barn per ansatt, og i Sigdal var det pr.15.12.2019 i gjennomsnitt 5,87 barn per ansatt. BASIL rapporten viser at andelen ansatte med pedagogisk utdanning er 50 %, og at årsverk annen grunnbemanning har gått ned, mens andelen årsverk til pedagogiske ledere har økt de siste årene.

I de private barnehagene i Sigdal er det mange barnehagelærere som har 100 % stillinger, men som jobber deltid. Dette resulterer i at det blir små stillinger ledig. Disse mindre stillingsprosentene er lite attraktiv for nye barnehagelærere, både fordi det er små stillinger og engasjement for ett og ett år. Når barnehageeier ikke klarer å besette disse stillingen av kvalifisert personale, må de søke kommunen om dispensasjon. Midlertidig dispensasjon skal bare brukes unntaksvis, og det bør være en målsetting for barnehagene i Sigdal at de til enhver tid skal ha kvalifisert personale. De siste årene er det Nerstad barnehage som har hatt dispensasjon fra utdanningskravet.

11.2.1 Konklusjon pedagogisk kompetanse og bærekraft.

Små enheter kan ha sårbare fagmiljøer både med tanke på å rekruttere og beholde kompetent bemanning. Dette har ikke vært tilfellet i private barnehagene i Sigdal. De ansatte i barnehagene har jobbet i barnehagene i mange år og velger å bli i stillingene sine.

Den økonomiske og den pedagogiske bærekraften henger sammen. Synkende og ustabile barnetall kan føre til at barnehager må si opp ansatte. Varierende behov og midlertidige og små stillingsprosent kan føre til at barnehagene ikke klarer å rekruttere kompetent bemanning, og i verste fall ikke klarer å tilby søkere plass. Det må være en viss stabilitet og størrelse i et fagmiljø, for å sikre pedagogisk utvikling av barnehagene over tid.

11.3 Foreldresamarbeid

Barnehagen må legge til rette for et godt samarbeid med barnets beste i fokus.

Et godt samarbeid mellom foreldre og barnehage er tidlig innsats. Dette er spesielt viktig i de tilfeller hvor et barn har behov for hjelp fra andre instanser.

11.3.1 Vurderinger og prioriteringer

Barnehagene i Sigdal er foreldredrevne og foreldrene har dermed et eierskap til barnehagen. Dette bidrar sterkt til at foreldrene vil det beste for barna og barnehagen og et eksempel på dette er bl.a. det gode samarbeidet om dugnad m.m.

Samtlige barnehageeiere i Sigdal ønsker å gi barn og foresatte et barnehagetilbud med høy kvalitet. Brukerundersøkelsene viser at foresatte er fornøyd. Samtidig er det behov for forbedringer. Erfaring og nyere forskning understreker hvor avgjørende en slik styrking er for å utvikle kvalitetsbarnehager. I første omgang må det arbeides for å sikre pedagogbemanning uten dispensasjoner fra utdanningskravet, og de private barnehageeierne oppfordres til å lage retningslinjer for når det skal innvilges søknader om reduserte stillinger eller ikke.

11.4 Åpningstid/fleksibilitet for brukerne

Barnehagene i Sigdal er private, og det er opp til barnehageeier å bestemme hvilket barnehagetilbud som skal tilbys i form av antall dager, åpningstider m.m. – så fremt lov, forskrifter m.m. overholdes. Sigdal kommune har derfor ingen myndighet til å gå inn å styre barnehagetilbudet og måten barnehageeier driver barnehagene på.

Barnehagene tilbyr 3, 4 og 5 dagers plasser, og er svært fleksible i forhold til foreldrenes ønske om valg av dager og åpningstid bla ved å ta hensyn til pendling. Barnehagene er helårsåpne, men holder stengt noen uker på sommeren og i forbindelse med jul og påske. Barnehagene er også stengt når det er planleggingsdager. I løpet av et barnehageår dreier det seg om 5 dager.

Barnehage	Åpningstid	Tilbyr
Eggedal barnehage	0630 - 16 30	3 og 5 dager
Enger barnehage	0615 -16 30	3,4 og 5
Prestfoss barnehage	0630 - 16 45	4 og 5 dager
Nerstad barnehage	0615 - 16 30	4 og 5 dager

Inntak av nye barn styres i hovedsak ut fra kommunens telletidspunkter pr. 15.01. og 01.11, da det er disse tidspunktene som brukes ved beregning av det kommunale tilskuddet. Dersom det er ledig plass i barnehagene, gis det plass til nye barn fortløpende, dersom de/de nye barna ikke utløser økt personalressurs.

11.4.1 Dagens barnehagetilbud sett ut fra et brukerperspektiv

- Det foretas jevnlig brukerundersøkelser i de private barnehagene. Disse konkluderer med at brukerne er fornøyd med dagens barnehagetilbud.
- Foresatte kan oppleve at de ikke får plass i barnehagen de har som første alternativ, men tilbys plass i en nabobarnehage
- Foresatte som ikke har rett til plass eller som ønsker å starte opp utenom hovedopptak, kan oppleve at de ikke får en plass, til tross for at det er ledig arealkapasitet i barnehagene. (Sistnevnte henger som tidligere nevnt sammen med at barnehagene bl.a. må gjøre en vurdering

i forhold til om det utløser økte personalressurser og om det er økonomisk bærekraftig å ta inn flere barn. I tillegg må det gjøres en barns beste vurdering)

- Enkelte foresatte kan ha noen utfordringer med arbeidstid i forhold til barnehagens åpningstid

11.4.2 Dagens tilbud sett ut fra barnehageeiers perspektiv

- Barnehageeier opplever å kunne imøtekomme brukernes behov med hensyn til åpningstid, og at de kan tilby et kvalitativt godt barnehagetilbud
- Barnehageeier ønsker å møte foresattes behov om barnehageplass, men det er dessverre ikke alltid mulig. Dersom barnehagens bemanning tilsier at det ikke er rom for å ta inn flere barn, vil foresatte som har takket nei til en barnehageplass eller foresatte som ikke ønsker å være med på hovedopptak ikke tilbys en plass. Det er kun ved ledige plasser ut fra bemanning at barnehagene foretar suppleringsopptak
- Økt krav om pedagogtetthet og tilfredsstillende bemanning i tillegg til at foreldrene
- bruker barnehagenes åpningstider mer eller mindre fullt ut, gjør det mer utfordrende enn tidligere å dekke både behov for kvalifisert bemanning og økte kostnader
- De ansatte har et godt samarbeid med foreldre
- Det er større omsorgsansvar i barnehagene nå enn tidligere pga. foreldrenes økende arbeidstid og ønsker/krav
- Det er et økt behov for oppfølging av enkeltbarn som ikke har rettigheter etter barnehagelovens § 19 a og 19 g, og det er et behov for kompetanse i forhold til minoritetsspråklige barn når det gjelder språk og integrering
- Det er vanskelig å få til møtevirksomhet i en travel og krevende hverdag, og med mange barnehagelærere som skal ha bunden arbeidstid, er det bare en begrenset tid på dagen hvor alle i personalet er tilgjengelig for barna
- De daglige lederne prøver så langt det er mulig å begrense vikarbruk, for å slippe økte lønnskostnader, og de går også selv inn ved behov. Dette kan resultere i at styreroppgavene må legges på vent
- Eierstyrene i barnehagene er bekymret over lave fødselstall og har gitt uttrykk for at det er økonomisk utfordrende

11.4.3 Dagens barnehagetilbud sett ut fra kommunens perspektiv

- Barnets beste skal til enhver tid være målet for barnehagetilbudet i Sigdal kommune
- Kommunen opplever å ha et tett og godt samarbeid med de private barnehagene
- Det er 190 barnehageplasser totalt i Sigdal. Etterspørselen varierer fra år til år, og det er vanskelig å dimensjonere barnehagetilbudet deretter
- Sigdal kommune er avhengig av at de private barnehagen tilbyr plass til de som har rett til plass
- Sigdal kommune kan møte brukernes fremtidige behov i den neste planperioden, under forutsetning av at det ikke blir en unormal økning av barn i barnehagealder
- Sigdal kommune ønsker å bidra til fortsatt privat drift
- Sigdal kommune kan ta over drift av barnehagene, dersom de private eierstyrene ikke ønsker å drive videre, da det er kommunen som eier dagens barnehagelokaler.

12. Strategi og tiltak i neste planperiode

12.1 Fremtidens barnehage: lokalisering

- Med store geografiske avstander vil det være viktig å prøve å opprettholde et barnehagetilbud som dekker de områdene der det bor flest barnefamilier. Det bør derfor legges til rette for at det etableres flere plasser der det er behov.
- Foresatte skal tilbys plass i nærbarnehage eller nabobarnehage
- Barnehagenes størrelse må tilpasses det behovet nærmiljøet har, og det samlede behovet for barnehageplasser i kommunen
- Det bør tilbys plasser av ulik størrelse i tråd med foresattes behov og ønsker

12.2 Fremtidens barnehage: kommunens strategi

Sigdal kommune skal

- Fortsette det gode og tette samarbeidet med de private barnehagene
- Sikre barnehagene tilskudd i tråd med statlige føringer
- Vurdere å selge barnehagebygg, dersom de private barnehageeierne ønsker å kjøpe
- Være forberedt på barnehagedrift dersom det blir nødvendig
- Være bevisst sitt ansvar etter barnehageloven § 12 a om barns rett til barnehageplass
- Være åpen for nye initiativ fra andre aktører for driftsformer

12.3 Fremtidens barnehage: kvalitet

Det følger et eget vedlegg til barnehageplanen som tar for seg kvalitet ut fra bruker, eier og kommunens perspektiv. I punktene under er det forsøkt å trekke frem noe av essensen:

- Barn og foresatte i Sigdal skal ha et barnehagetilbud med høy kvalitet og at det skal være likhet i tilbudet uavhengig i hvilken barnehage de har plass i
- Barnehagene skal ha et godt omdømme
- Det skal være nok voksne/tilstrekkelig voksne gjennom hele dagen og et stabilt kompetent personale for å ivareta sikkerhet og kvalitet
- Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole videreutvikles
- Tverrfaglig/tverretattlig samarbeid med Helsestasjon, PPT, BUP, Kommunepsykolog m. fl.
- Barnehagelærere uten dispensasjon fra utdanningskrav/norm
- Det skal være økonomiske bærekraftig å drive gode barnehager, da kvalitet henger sammen med økonomi
- Alle som søker og som har en rett til barnehageplass skal tilbys en barnehageplass i nærbarnehage eller nabo-barnehage
- For at Sigdal kommune skal fremstå som en attraktiv kommune å flytte til, bør det til enhver tid være ledige plasser til disposisjon i nærbarnehage/nabobarnehage, og kommunen bør dekke denne overkapasiteten
- Det er ønskelig at det gis et tilbud i tråd med foresattes ønsker/behov; den plassen de ønsker og der de vil. Det bør derfor tilbys valgfrie plasser, og åpningstiden bør så langt det er mulig, være tilpasses behovet til foreldrene
- Barnehagelokalene skal være funksjonelle og i god stand

13. Konklusjon

En barnehageplan er et nyttig verktøy for å beskrive kommunens barnehagetilbud, og for langsiktig planlegging av eventuelle omgjøringer og bygging av nye barnehager.

Etterspørselen etter barnehageplasser varierer år for år, og det er en utfordring å dimensjonere barnehageområdet riktig, både når det gjelder økonomi og antall plasser. Tallene som er fremlagt i barnehageplanen må tolkes med forsiktighet, da svingninger i antall fødsler og etterspørsel vil gi store utslag.

Sigdal kommune har 14 færre barnehageplasser enn i forrige planperiode. Hovedopptak våren 2020 viser som i planperioden 2014-2019 at det er ledig kapasitet i alle barnehagene, ut fra arealnørm, men ikke ut fra bemanning og opplevd funksjonalitet. Det er et politisk spørsmål om kommunen ønsker å ta de økte økonomiske konsekvensene som gjør at barnehagene kan ta inn flere barn.

Antall barn 1-5 år har gått ned, og dagens prognose fra SSB viser en fortsatt nedgang. Arbeidsgruppa ønsker å være positive til vekst, men har på bakgrunn av erfaringstall valgt å bruke prognosene for lav og middels prognose når det gjelder befolkningsutvikling. Sigdal kommunes satsning på nye boligområder, vil kunne bidra til at det etablerer seg flere barnefamilier til Sigdal, men med små barnekull de siste åra og en forventet nedgang i årene som kommer vurderes det til ikke å være behov for flere plasser i neste planperiode.

Med store geografiske avstander vil det være viktig å prøve å opprettholde et barnehage tilbud som dekker de områdene der det bor flest barnefamilier. Det er vanskelig med sikkerhet å si hvor det fødes barn, men hoved etterspørselen etter plasser har de siste åra vært i nedre del av bygda.

Det er viktig å ha med seg i videre planarbeid at et godt barnehage tilbud vil kunne være med å bidra til at flere etablerer seg i kommunen, noe som igjen vil bidra til både å holde folketallet oppe/øke folketallet i kommunen.

14. Evaluering / rullering av planen

Revidering av planen igangsettes før utgangen av 2025

Vedlegg

1. Prosjektplan – fremtidsrettet barnehageplan.
2. Barnehageplan 2014-2019
3. Barnehageanalysen fra Norconsult
4. Arbeidsgruppas sammensetning
5. Behov for barnehageplasser ut fra prognoser og forventet etterspørsel
6. Evalueringer av tiltak fra barnehageplanen 2014-2019
7. Kvalitet ut fra bruker, eier og kommunens perspektiv

Vurdering av privat kontra kommunal drift ligger på [kommunens hjemmeside](#)